

LUKIOKOULUTUKSEN TYÖRYHMÄ**Aika** 8.5.2024 klo 12.00–13.30**Paikka** SM, Kirkkokatu 12, kokoustila Katariina ja Teams**Kokouksessa läsnä:**

Puheenjohtaja, ylijohdaja Petri Lempinen, opetus- ja kulttuuriministeriö
Varapuheenjohtaja, johtaja Kati Lounema, opetus- ja kulttuuriministeriö
Opetusneuvos Heikki Blom, opetus- ja kulttuuriministeriö
~~Neuvotteleva virkamies Ville Heinonen, opetus- ja kulttuuriministeriö~~
Asiantuntija Johannes Peltola, opetus- ja kulttuuriministeriö
Asiantuntija Helmi Pulkkinen, opetus- ja kulttuuriministeriö
~~Erytisasiantuntija Kaisa Rätty, opetus- ja kulttuuriministeriö~~
Opetusneuvos Aki Tornberg, opetus- ja kulttuuriministeriö
Johtaja Jarkko Niiranen, Opetushallitus
Yksikön päällikkö Petri Lehikoinen, Opetushallitus (*läsnä klo 12.15–12.40*)
Erytisasiantuntija Sirpa Kesti, Opetushallitus
Opetusneuvos Teijo Koljonen, Opetushallitus
Kouluneuvos Antti Markkanen, Opetushallitus
~~Pääsihteeri Tiina Tähkä, Ylioppilastutkintolautakunta~~
Opetusneuvos Yvonne Nummela, Opetushallitus
Asiantuntijasihteeri, opetusneuvos Kimmo Koskinen, Opetushallitus
~~Erytisasiantuntija Kyösti Värri, Kuntaliitto~~
Opetusneuvos Matti Pietilä, Opetushallitus (*asiantuntija, kohta 3*)
Hallitusneuvos Anna Kankaanpää, opetus- ja kulttuuriministeriö (*asiantuntija, kohta 2*)

Käsiteltävät asiat**1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen**

Työryhmän puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12.01. Tiedoksi työryhmälle: hallitus on kevään kehysriihessä päättänyt rajata opiskelijan oikeuden maksuttomaan oppimateriaaliin ja yo-kokeisiin sen vuoden loppuun, jonka aikana opiskelija täyttää 18 vuotta. Tämä tarkoittaa muutoksia mm. oppivelvollisuuslakiin. Ministeriö valmistelee HE-luonnosta, joka menee lausunnolle kesäkuun alussa ja eduskuntaan syksyllä budjettilakien yhteydessä.

OKM:n hallinnonalalle annettu tehtäväksi myös selvittää vaihtoehtoja, miten kuntien maksutuloja voidaan lisätä, ja miten toteuttaa säästöjä purkamalla koulutukseen liittyviä normeja. Tehty päätös, ettei tässä lähdetä lakimuutoksiin.

2. Oppivelvollisuuden rajausta koskevat asiat, budjettilaki

Anna Kankaanpää esitteli asian. OKM:ssä aloitettu HE:n valmistelu muutoksista oppivelvollisuuslakiin 16 § sekä lukiolakiin ja rahoituslakiin. Kriittistä on saada esitysluonnos lausuntokierrokselle kesäkuun alussa, muuten HE ei ehdi budjettilakierrokselle.

Todettiin, että OKM:ssä on valmistelussa myös hallitusohjelmassa mainitun opiskelijan karkottamiseen liittyvän kirjauksen selvittämistyö: ”Selvitetään mahdollisuudet antaa oppilaitoksille mahdollisuus erottaa opiskelija lainvoimaisen käännäytys- tai karkotuspäätöksen nojalla.”

3. Liikuntaa koskevien hallitusohjelmalinjausten toimeenpano ja tilanne

Matti Pietilä esitteli asian. Opetushallitus sai ylijohtaja Petri Lempiseltä toimeksiannon 11.12.2023 selvittää mahdollisuutta toteuttaa lukion liikunnanopetus viikoittaisena oppiaineena koko koulutuksen ajalle, kuten hallitusohjelmaan on kirjattu. Matti Pietilä on valmistellut laajassa sidosryhmäyhteistyössä lausunnon, joka toimitettiin ministeriöön 11.3.2024.

Selvityksessä keskeisiksi haasteiksi nousivat:

- Nykyisen kahden pakollisen moduulin jakaminen viikoittaiseksi ei katsota toteuttavan opetussuunnitelman tavoitteiden mukaista liikunnanopetusta.
- Työjärjestyksen tekeminen olisi rehtoreiden mukaan hankalaa ja vaikeuttaisi sitä kautta mahdollisesti jopa opiskelijoiden koko lukion oppimäärän suorittamista.
- Lukujärjestystekniset haasteet (esim. tuntikehys, tuntikiertokaavio ja yhteisopettajuus).
- Opetustiloja koskevat haasteet.
- Liian lyhyet liikuntatunnit huomioiden siirtymät ja oheistoimet

Mahdollisuuksina ja hyötyinä nähtiin:

- Viikoittaista liikuntatuntia pidettiin kannatettavana tavoitteena erityisesti liikunnallisen elämäntavan ylläpitämisen, kansanterveyden ja nuorten jaksamisen näkökulmista.
- Viikoittainen liikunta lisäisi aktiivisuutta ja vaikuttaisi positiivisesti toiminta- ja opiskelukykyyn.
- Viikoittaisella liikunnalla olisi opiskelijoiden hyvinvointia tukeva vaikutus ja se rytmittäisi osaltaan myös muuten aika teoriapitoisia opintoja.
- Suurimpia hyötyjiä olisivat kaikista passiivisimmat lukiolaiset, jotka eivät vapaa-ajallaan liiku.

Yhteenvetona Pietilä summasi, että sidosryhmissä viikoittaista liikuntaa kannatetaan ajatuksena. Mutta samalla pidetään tärkeänä, että koulutuksen järjestäjällä tulisi säilyttää päätösvalta sijoittaa liikunnan pakolliset opintojaksot parhaalla mahdollisella tavalla erilaiset toimintaympäristönsä huomioiden. Samoin korotetaan, että liikunnanopetuksen ja tosiasiallisen liikunnan määrä tulisi ensiksi resursoida ja varmistaa. Ilman lisäresurssia hallitusohjelman mukaista tavoitetta on vaikea toteuttaa.

Keskusteltiin siitä, onko selvitys myös OPH:n johdon näkemys vai onko kyseessä asiantuntijan näkemys. Kysyttiin, millä edellytyksillä olisi kuitenkin mahdollista tehdä HO:ssa kirjattuja muutoksia, esim. lisäämällä liikunnan pakollisten opintojen määrää, ja mitä se maksaisi. Todettiin, että yhden valtakunnallisen liikunnan moduulin muuttaminen pakolliseksi mahdollistaisi hallituksen tavoitteen savuttamisen. Keskusteltiin myös muista vaihtoehdoista, mm. mahdollisuudesta säätää siitä, että opiskelijan tulisi jakaa liikunnan pakollisten opintojen opiskelu useammalle lukuvuodelle.

Puheenjohtaja totesi, että tehty selvitys toimii valmistelutyön tausta-aineistona ja OPH:lta tarvitaan vielä siihen pohjautuva täydentävä lausunto eri vaihtoehdoista toteuttaa HO-kirjaus sekä millaisia muutoksia nämä edellyttäisivät lainsäädäntöön/normeihin sekä mitä vaikutuksia esitetyillä ratkaisuilla olisi mm. resurssitarpeen osalta. Sovittiin, että OPH

valmistelee täydentävän lausunnon ja toimittaa sen ministeriöön juhannukseen mennessä. Sen jälkeen viedään ratkaisuvaihtoehdot ja vaikutukset (resurssineen) poliittiselle päättäjälle.

4. Lausuntopalautteen käsittelystä sopiminen

Puheenjohtaja totesi, että lausuntopalautteisiin liittyvät jatkovalmistelutyöt tehdään osa-alueittain niiden OKM:n asiantuntijoiden johdolla, jotka ovat vastanneet HE-lausuntoluonnoksen ko. osa-alueen valmistelusta. Työssä voidaan käyttää harkiten lisäapuna Lamosin juristiharjoittelijaa.

5. Muut asiat

Johannes Peltola ja Kari Korhonen (OKM/Lamos) olivat informoineet kuntien vos-uudistuksen valmisteluryhmän kokouksessa toisen asteen koulutuksen rahoituksen muutosesityksistä ja valmistelun tilanteesta.

6. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.55.

Jakelu: työryhmän puheenjohtaja, jäsenet ja sihteerit